

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Р І Ш Е Н Н Я

від 31 травня 2023 року

№ 164/3

Про проект Закону про проекти
національного інтересу
у сфері енергетики
(реєстр. № 9138 від 22.03.2023)

Комітет з питань екологічної політики та природокористування відповідно до предметів відання розглянув на своєму засіданні проект Закону про проекти національного інтересу у сфері енергетики (реєстр. № 9138 від 22.03.2023), поданий Кабінетом Міністрів України і відзначає.

Проект Закону розроблено з метою імплементації Регламенту (ЄС) № 347/2013 від 17 квітня 2013 р. про настанови для транс'європейської енергетичної інфраструктури та визначення правових, економічних та організаційних засад державної політики щодо сприяння спільним регіональним інвестиціям в енергетичний сектор та сприяння реалізації проектів національного інтересу в сфері енергетики за категоріями об'єктів енергетичної інфраструктури та Регламенту (ЄС) 2022/869 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2022 р. про керівні принципи транс'європейської енергетичної інфраструктури, що вносить зміни до Регламентів (ЄС) № 715/2009, (ЄС) № 2019/942 та (ЄС) № 2019/ 943 і Директиви № 2009/73/ЄС і (ЄС) № 2019/944, а також про скасування Регламенту (ЄС) № 347/2013.

Положеннями законопроекту передбачено:

визначення понять «проекти національного інтересу в сфері енергетики», «проекти спільного інтересу Енергетичного Співтовариства» та «проекти взаємного інтересу»;

визначення порядку відбору вищезазначених проектів, критеріїв їх відбору;

створення міжвідомчої комісії із забезпечення реалізації проектів національного інтересу у сфері енергетики, а також унормування питання щодо визначення компетентного органу, який організовуватиме роботу відповідної комісії;

встановлення необхідності підготовки, затвердження та реалізації плану реалізації вищезазначених проектів та графіку отримання комплексного рішення, з метою дотримання передбачених Регламентом № 347/2013 строків реалізації таких проектів (3,5 роки);

визначення можливості та порядку транскордонного розподілу інвестиційних витрат для проектів спільного інтересу Енергетичного Співтовариства між країнами, з найбільш позитивним впливом від завершення (реалізації) таких проектів;

стимулювання таких проектів;

необхідність розробки посібника процедур для реалізації таких проектів, з метою підвищення рівня популяризації та привабливості для інвесторів проектів в сфері енергетики.

Також законопроектом передбачено внесення змін до законодавчих актів, що дозволить забезпечити реалізацію проектів національного інтересу у сфері енергетики відповідно до визначених проектом акта процедур. Зокрема, законопроект передбачає внесення змін до Лісового кодексу України, Водного кодексу України, Земельного кодексу України, Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та інші.

Зазначаємо, що статтею 2 законопроекту визначено Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» як складову законодавства у сфері реалізації проектів національного інтересу у сфері енергетики.

Комітет повідомляє, що відповідно до статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» визначено сферу застосування оцінки впливу на довкілля, зокрема, види планованої діяльності та об'єкти, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають обов'язковій оцінці впливу на довкілля.

Законопроектом пропонується доповнити статтю 2 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» абзацом такого змісту: “Оцінка впливу на довкілля проектів національного інтересу в сфері енергетики проводиться з урахуванням вимог Закону України «Про проекти національного інтересу у сфері енергетики»”, а також доповнити статтю 3 частиною сьомою такого змісту: “7. Проекти національного інтересу у сфері енергетики розглядаються з урахуванням особливостей, встановлених Законом України «Про проекти національного інтересу у сфері енергетики»”.

Водночас, Комітет звертає увагу, що в законопроекті не передбачено чітких вимог проведення оцінки впливу на довкілля проектів національного інтересу у сфері енергетики, не визначено особливостей, з урахуванням яких слід розглядати проекти національного інтересу у сфері енергетики при процедурі проведення оцінки впливу на довкілля, яка згадується в законопроекті лише як вимога включення до плану реалізації проекту національного інтересу в сфері енергетики та у частині залучення громадськості (підпункт в) пункту 5 частини другої статті 7 та підпункт 5 частини п'ятої статті 8 законопроекту).

Також зазначаємо, що запропонованими змінами до статті 14 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» пропонується обмежити двомісячним строком проведення консультацій із зачепленою державою (державами), а також спільного громадського обговорення громадськістю цих держав таких проектів та звіту з оцінки впливу на довкілля.

Разом з тим, відповідно до положень Директиви Європейського Парламенту і Ради 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 року про оцінювання впливу деяких публічних і приватних проектів на довкілля (кодифікація), консультації та інформування зацікавленої громадськості іншої держави-члена на ранніх етапах процедур вироблення й ухвалення екологічних рішень для проектів, що перетинають кордон двох або більше держав, визначено положеннями: «держава-член, на території якої буде реалізований проект, повинна надати іншій державі-члену розумний строк для повідомлення про те, чи вона бажає брати участь у процедурах вироблення й ухвалення екологічних рішень»; «відповідні держави-члени повинні провести консультації стосовно, між іншим, потенційного транскордонного впливу проекту та передбачених заходів для зниження або усунення такого впливу і повинні погодити розумну тривалість періоду консультацій».

Під час розгляду законопроекту народні депутати України – члени Комітету звернули увагу на недоцільність внесення змін до частини четвертої статті 58 Лісового кодексу України шляхом скорочення до двох місяців строків прийняття рішення та отримання відповідного погодження центрального органу виконавчої влади щодо вирубування дерев і чагарників.

Комітет також звернув увагу на обмеження, запропоновані частиною шостою статті 11 законопроекту, щодо неможливості приймання до уваги під час публічних обговорень зауважень та пропозицій громадськості, поданих без належного обґрунтування. У той же час, пункт 7 статті 6 Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція) визначає, що «процедури участі громадськості дають їй можливість подавати в письмовій формі або, у разі потреби, під час громадських слухань або розгляду питання за участю заявника будь-які зауваження, інформацію, аналіз або міркування, які, на її думку, стосуються запланованої діяльності».

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України опрацювавши в межах компетенції законопроект надало лист про відсутність зауважень та пропозицій до тексту законопроекту. Разом з тим, під час розгляду законопроекту було зазначено щодо невідповідності законопроекту положенням Директиви Європейського Парламенту і Ради 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 року про оцінювання впливу деяких публічних і приватних проектів на довкілля (кодифікація).

Комітет наголошує на дотриманні вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля, відповідних положень Директиви Європейського Парламенту і Ради 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 року про оцінювання впливу деяких публічних і приватних проектів на довкілля (кодифікація) та Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція).

За підсумками розгляду законопроекту Комітет **в и р і ш и в:**

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг визначитись самостійно щодо проекту Закону про проекти національного інтересу у сфері енергетики (реєстр. № 9138 від 22.03.2023), поданого Кабінетом Міністрів України, з урахуванням зауважень Комітету, викладених в мотивувальній частині рішення.

2. Рішення направити до Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

